

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

KAIMO PLĖTROS PERSPEKTYVOS 2014 –2020 METAIS

Kaimo plėtros departamentas

2013 m. rugsėjo 27 d.

PROGRAMINIŲ DOKUMENTŲ TARPUSAVIO SUDERINAMUMO SCHEMA

ES: Bendrasis strateginis dokumentas (BSD), atspindintis strategiją “Europa 2020”
LT: Partnerystės sutartis

Nacionalinė pažangos programa, atspindinti “Europa 2020” ir “Lietuva 2030”

Kaimo plėtros politika

Kitos ES politikos

**Kaimo plėtros
programa:**
Tikslai / prioritetai
Uždaviniai
Priemonių rinkiniai

ES 2014 – 2020 M. KAIMO PLĖTROS POLITIKOS TIKSLAI

- **Skatinti žemės ūkio konkurencingumą;**
- **Užtikrinti tausojančią gamtos išteklių valdymą ir klimato politikos veiksmus;**
- **Siekti subalansuotos teritorinės kaimo ekonomikos ir bendruomenių plėtros, įskaitant užimtumo kūrimą ir rėmimą.**

KAIMO PLĖTROS POLITIKOS PRIORITETAI

1. Skatinti žinių perteikimą ir inovacijas žemės ūkyje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse;
2. Didinti visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumą ir ūkių perspektyvumą;
3. Skatinti maisto grandinės organizavimą ir rizikos valdymą žemės ūkyje;
4. Atkurti, išsaugoti ir pagerinti nuo žemės ūkio ir miškininkystės priklausančias ekosistemas;
5. Skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose;
6. Skatinti socialinę įtraukti, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse.

Konkurencingumo didinimas

1B. Ryšių tarp žemės ūkio, miškininkystės ir tyrimų bei inovacijų stiprinimas

1A. Inovacijų ir žinių bazės kaimo vietovėse skatinimas

5D. Žemės ūkyje susidarančio azoto oksido ir metano emisijų mažinimas

1C. Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas

2A. ūkių, kurie susiduria su didelėmis struktūrinėmis problemomis restruktūrizavimo palengvinimas

2B. Amžiaus kartų atnaujinimo žemės ūkyje palengvinimas

Didinti žemės ūkio subjektų konkurencingumą ir ūkiuose sukuriamų produktų pridėtinę vertę, bei skatinti jaunųjų ūkininkų kūrimąsi

3A. Geresnis pirminės žemės ūkio produkcijos gamintojų į maisto grandinę integravimas

3B. Ūkių rizikos valdymo rėmimas

5C. Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo ir aprūpinimo jais palengvinimas

5B. Energijos panaudojimo efektyvumo žemės ūkyje ir maisto gamyboje padidinimas

Užimtumo didinimas

1A. Inovacijų ir žinių bazės kaimo vietovėse skatinimas

1B. Ryšių tarp žemės ūkio, miškininkystės ir tyrimų bei inovacijų stiprinimas

1C. Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas

2B. Amžiaus kartų atnaujinimo žemės ūkyje palengvinimas

6C. Informacijos ir komunikacijos technologijų kaimo vietovėse naudojimo ir kokybės bei prieinamumo skatinimas.

6B. Vietinės plėtros kaimo vietovėse skatinimas

6A. Perėjimas iš žemės ūkio veiklos, įkuriant mažas įmones ir darbo vietų sukūrimas

Didinti užimtumą kaimo vietovėse, kuriant naujas, išlaikant esamas darbo vietas ne žemės ūkio sektoriuje

5C. Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo ir aprūpinimo jais palengvinimas

3A. Geresnis pirminės žemės ūkio produkcijos gamintojų į maisto grandinę integravimas

5B. Energijos panaudojimo efektyvumo žemės ūkyje ir maisto gamyboje padidinimas

Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio išsaugojimas

1A. Inovacijų ir žinių bazės kaimo vietovėse skatinimas

1B. Ryšių tarp žemės ūkio, miškininkystės ir tyrimų bei inovacijų stiprinimas

1C. Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas

6B. Vietinės plėtros kaimo vietovėse skatinimas

Išsaugoti biologinę įvairovę ir kraštovaizdį, remiant aplinkai draugišką ūkininkavimą ir tinkamai naudojant žemės išteklius

4A. Bioįvairovės, įtrauktos į NATURA 2000 vietoves, aukštos gamtinės vertės ūkininkavimą ir Europos kraštovaizdžio būklę, atstatymas ir saugojimas

5E. Anglies dvideginio absorbavimas ir jo emisijos žemės ūkyje ir miškininkystėje mažinimas

5D. Žemės ūkyje susidarancio azoto oksido ir metano emisijų mažinimas

4C. Dirvožemio priežiūros valdymas

4B. Vandens išteklių valdymo gerinimas

Miškų ekosistemos ir klimato kaita

1A. Inovacijų ir žinių bazės kaimo vietovėse skatinimas

1B. Ryšių tarp žemės ūkio, miškininkystės ir tyrimų bei inovacijų stiprinimas

1C. Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas

5E. Anglies dvideginio absorbavimas ir jo emisijos žemės ūkyje ir miškininkystėje mažinimas

Išsaugoti ir didinti miško ekosistemų vertę, prisitaikymą prie klimato kaitos

4A. Bioįvairovės, įtrauktos į NATURA 2000 vietoves, aukštos gamtinės vertės ūkininkavimą ir Europos kraštovaizdžio būklę, atstatymas ir saugojimas

5C. Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo ir aprūpinimo jais palengvinimas

4C. Dirvožemio priežiūros valdymas

4B. Vandens išteklių valdymo gerinimas

Bendruomeniškumo ir gyvenimo kokybės skatinimas

1A. Inovacijų ir žinių bazės kaimo vietovėse skatinimas

1B. Ryšių tarp žemės ūkio, miškininkystės ir tyrimų bei inovacijų stiprinimas

1C. Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas

2B. Amžiaus kartų atnaujinimo žemės ūkyje palengvinimas

3A. Geresnis pirminės žemės ūkio produkcijos gamintojų į maisto grandinę integravimas

6C. Informacijos ir komunikacijos technologijų kaimo vietovėse naudojimo ir kokybės bei prieinamumo skatinimas.

6B. Vietinės plėtros kaimo vietovėse skatinimas

Skatinti bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą, didinti paslaugų kaimo gyventojams prieinamumą, gerinti kaimo infrastruktūrą, išsaugoti kultūros, gamtos paveldą bei kraštovaizdį

4A. Bioįvairovės, įtrauktos į NATURA 2000 vietoves, aukštos gamtinės vertės ūkininkavimą ir Europos kraštovaizdžio būklę, atstatymas ir saugojimas

6A. Perėjimas iš žemės ūkio veiklos, įkuriant mažas įmones ir darbo vietas sukūrimas

5C. Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo ir aprūpinimo jais palengvinimas

4B. Vandens išteklių valdymo gerinimas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMŲ ŪKIO MINISTERIJA

Inovacijų skatinimas

1A. Inovacijų ir žinių bazės kaimo vietovėse skatinimas

1B. Ryšių tarp žemės ūkio, miškininkystės ir tyrimų bei inovacijų stiprinimas

1C. Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas

2A. Ūkių, kurie susiduria su didelėmis struktūrinėmis problemomis restruktūrizavimo palengvinimas

2B. Amžiaus kartų atnaujinimo žemės ūkyje palengvinimas

3A. Geresnis pirminės žemės ūkio produkcijos gamintojų į maisto grandinę integravimas

3B. Ūkių rizikos valdymo rėmimas

6C. Informacijos ir komunikacijos technologijų kaimo vietovėse naudojimo ir kokybės bei prieinamumo skatinimas.

6B. Vietinės plėtros kaimo vietovėse skatinimas

6A. Perėjimas iš žemės ūkio veiklos, įkuriant mažas įmones ir darbo vietų sukūrimas

5E. Anglies dvideginio absorbavimas ir jo emisijos žemės ūkyje ir miškininkystėje mažinimas

5D. Žemės ūkyje susidarancio azoto oksido ir metano emisijų mažinimas

5C. Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo ir aprūpinimo jais palengvinimas

5B. Energijos panaudojimo efektyvumo žemės ūkyje ir maisto gamyboje padidinimas

5A. Vandens naudojimo efektyvumo žemės ūkyje didinimas

Skatinti inovacijas kaimo plėtros srityje, remiant mokslinių tyrimų bei eksperimentinės veiklos rezultatų taikymą, verslo ir mokslo bendradarbiavimą

4A. Biojvairovės, įtrauktos į NATURA 2000 vietoves, aukštos gamtinės vertės ūkininkavimą ir Europos kraštovaizdžio būklę, atstatymas ir saugojimas

4B. Vandens išteklių valdymo gerinimas

4C. Dirvožemio priežiūros valdymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Gebėjimų ugdymas ir mokymasis

1A. Inovacijų ir žinių bazės kaimo vietovėse skatinimas

1B. Ryšių tarp žemės ūkio, miškininkystės ir tyrimų bei inovacijų stiprinimas

1C. Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas

2A. Ūkių, kurie susiduria su didelėmis struktūrinėmis problemomis restruktūrizavimo palengvinimas

2B. Amžiaus kartų atnaujinimo žemės ūkyje palengvinimas

3A. Geresnis pirminės žemės ūkio produkcijos gamintojų į maisto grandinę integravimas

3B. Ūkių rizikos valdymo rėmimas

6C. Informacijos ir komunikacijos technologijų kaimo vietovėse naudojimo ir kokybės bei prieinamumo skatinimas.

6B. Vietinės plėtros kaimo vietovėse skatinimas

6A. Perėjimas iš žemės ūkio veiklos, įkuriant mažas įmones ir darbo vietų sukūrimas

5E. Anglies dvideginio absorbavimas ir jo emisijos žemės ūkyje ir miškininkystėje mažinimas

5D. Žemės ūkyje susidarancio azoto oksido ir metano emisijų mažinimas

5C. Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo ir aprūpinimo jais palengvinimas

5B. Energijos panaudojimo efektyvumo žemės ūkyje ir maisto gamyboje padidinimas

5A. Vandens naudojimo efektyvumo žemės ūkyje didinimas

Skatinti kaimo plėtros procese dalyvaujančių asmenų gebėjimų ugdymą ir mokymąsi visą gyvenimą

4A. Biojvairovės, įtrauktos į NATURA 2000 vietoves, aukštos gamtinės vertės ūkininkavimą ir Europos kraštovaizdžio būklę, atstatymas ir saugojimas

4B. Vandens išteklių valdymo gerinimas

4C. Dirvožemio priežiūros valdymas

Pasirengimas 2014-2020 m. finansiniam laikotarpiui

1. Išankstinis Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programos (*ex-ante*) vertinimas ir strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
 - 2013 m. gegužės 3 d. pasirašyta paslaugų teikimo sutartis su VŠĮ „Europos socialiniai, teisiniai ir ekonominiai projektai“ (ESTEP) ir UAB „ESTEP Vilnius“, veikiančiais pagal jungtinės veiklos sutartį
 - 2013 m. liepos 30 d. pateikta tarpinė vertinimo ataskaita
 - Iki 2013 m. pabaigos numatoma parengti galutinę vertinimo ataskaitą
2. Parengta Lietuvos kaimo situacijos analizė, SSGG, suformuluoti poreikiai intervencijai (atsižvelgiant į *ex-ante* vertintojų pastabas ir pasiūlymus)
3. Rengiama 2014-2020 metų kaimo plėtros strateginė dalis, įskaitant intervencijų logiką, suderinamumą su kitomis programomis. Rengiami vertinimo, rodiklių planai.

2014-2020 m. kaimo plėtros finansinė perspektyva (einamųjų metų kainomis)

- ✓ Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. planuojamas biudžetas – **6,552 mlrd. Lt, iš jų:**
- ✓ ES dalis – 5,569 mlrd. Lt;
- ✓ LT dalis – 0,982 mlrd. Lt.
- ✓ **Privalomi įsipareigojimai:**
 - Ne mažiau kaip **5 proc.** EŽŪKPF lėšų turi būti skiriama **LEADER programai;**
 - Ne mažiau kaip **30 proc.** EŽŪKPF lėšų turi būti skirta **klimato kaitos švelninimui** bei prisitaikymui prie jos ir žemės valdymui pagal agrarinės aplinkosaugos ir klimato, ekologinio ūkininkavimo ir išmokų vietovėms, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, priemonėms;
 - Kiti KPP 2004 – 2006 ir 2007 – 2013 m. **tęstiniai įsipareigojimai – 0,288 mlrd. Lt.**
- ✓ Nedaugiau kaip **4 proc.** EŽŪKPF lėšų **Techninei pagalbai.**
- ✓ **Veiklos lėšų rezervas** (*performance reserve*) – **7 proc.**
- ✓ **ES lėšų likutis – 3,3 mlrd. Lt.**

(atėmus privalomus įsipareigojimus – klimato kaitos švelninimui (1,965 mlrd. Lt), LEADER įgyvendinimui (327 mln. Lt.), Techninei paramai (262 mln. Lt), veiklos rezervui (458 mln. Lt), lėšas tęstiniams įsipareigojimams vykdyti (288 mln. Lt).

Paramos priemonėms įgyvendinti galimas didesnis finansavimas, perskirsčius iki 10 proc. I ramsčiui skirtų lėšų

Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programos priemonės

I variantas (neperskirstant lėšų tarp ramsčių)

1. Žinių perdavimas ir informavimo veikla (15 str.);
2. Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos (16 str.);
3. Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės schemos (17 str.);
4. Investicijos į materialųjį turtą (18 str.);
5. ~~Stichinių nelaimių ir katastrofinių įvykių paveikto žemės ūkio gamybos potencialo atkūrimas ir atitinkamų prevencinių priemonių diegimas (19 str.);~~
6. Ūkio ir verslo plėtra (20 str.);
7. Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse (21 str.);
8. Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą (22-27 str.);
9. Gamintojų grupių įsikūrimas (28 str.);

10. Agrarinė aplinkosauga ir klimatas (29 str.);
11. Ekologinis ūkininkavimas (30 str.);
12. ~~Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos (31 str.);~~
13. Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių (32 str.);
14. ~~Gyvūnų gerovė (34 str.);~~
15. ~~Miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas (35 str.);~~
16. Bendradarbiavimas (36 str.);
17. ~~Rizikos valdymas (37 str.);~~
18. Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimas (38 str.);
19. ~~Tarpusavio pagalbos fondai gyvūnų bei augalų ligų ir su aplinka susijusių įvykių atvejais (39 str.);~~
20. ~~Pajamų stabilizavimo priemonė (40 str.);~~
21. LEADER programa (II antraštinė dalis, 2 skirsnis).

Žinių perdavimas ir informavimo veikla (15 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 1A, 1C, 2A, 2B, 3A, 3B, 4A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 6A, 6B, 6C

Lėšos (mln. Lt.)	60,931
Remiamos sritys	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parama mokymui / įgūdžių įgijimui: <ul style="list-style-type: none"> - mokymo kursai; - seminarai; 2. Parama parodomiesiems (išbandytiems) projektams / informavimo veiklai: <ul style="list-style-type: none"> - praktiniai/informaciniai seminarai; - lauko dienos.
Tinkami pareiškėjai	Subjektai, teikiantys mokymo arba kitokio žinių perteikimo ir informavimo veiklos paslaugas.
Galutiniai naudos gavėjai (priemonės veiklų dalyviai)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žemės, maisto ir miškų ūkio veikla užsiimantys asmenys; 2. Kaimo vietovėse veikiančios mažos ir vidutinės įmonės.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareiškėjas turi būti įgijęs teisę užsiimti žinių perdavimo, informavimo ar kitų paslaugų, kurias ketina teikti pagal šią paramos priemonę, veiklomis; 2. Pareiškėjas (žinių perteikimo ir informavimo paslaugas teikiančios įstaigos) turi būti tinkamų gebėjimų: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. turi turėti pakankamai kvalifikuotų darbuotojų (lektorių). Kvalifikacija t. b. įgyta toje srityje, pagal kurią ketina teikti paslaugas; 2.2. turi įrodyti, kad lektorių kvalifikacija yra palaikoma tam tikslui nuolat vykdomais mokymais. 2.3. turėtų atitinkamą techninę bazę. <ul style="list-style-type: none"> - iš viršaus (<i>ES ir nacionaliniai prioritetai, programos ir t.t.</i>); - iš apačios (<i>EIP veiklos grupės, Lietuvos kaimo tinklas, žemdirbių savivaldos org. ir t.t.</i>).
Mokymo poreikio formavimas	
Paramos intensyvumas	<p>Paramos suma gali padengti iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.</p> <p>Siūloma paramos suma 1 projektui – iki 200 tūkst. EUR (mokymams – iki 50 tūkst. EUR; parodomiesiems projektams – iki 200 tūkst. EUR).</p>

Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos (16 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 1A, 2A, 2B, 3A, 3B, 4A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 6A, 6B, 6C

Lėšos (mln. Lt.)	15,842
Remiamos (RS) sritys	<p>RS1. Pagalba ūkininkams, miškų savininkams ir kaimo vietovėse esančioms MVĮ pasinaudoti konsultavimo paslaugomis;</p> <p>RS2. Ūkių valdymo, ūkininkų pavadavimo ir jų konsultavimo paslaugų teikimo sistemos diegimas;</p> <p>RS3. Parama konsultantų mokymui.</p>
Tinkami pareiškėjai	<p>RS1. Subjektai, teikiantys konsultavimo paslaugas;</p> <p>RS2. Subjektai, atrinkti teikti ūkių valdymo, ūkininkų pavadavimo ir jų konsultavimo paslaugas;</p> <p>RS3. Subjektai, teikiantys konsultantų mokymo paslaugas.</p>
Paramos intensyvumas	<p>RS1 Ne daugiau kaip 1500 EUR už konsultavimo paslaugą, Didžiausia paramos suma vienam projektui iki 100 proc.;</p> <p>RS2 Paramos intensyvumas iki 100 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį nuo veiklos pradžios proporcingai mažinant;</p> <p>RS3 Išlaidos už konsultantų mokymą, ne daugiau kaip 200 tūkst. EUR 3 metų laikotarpiui.</p>

Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės schemas (17 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 3A

Lėšos (mln. Lt.)	6,093
Remiamos sritys	Žemės ūkio produktų gamyba.
Tinkami pareiškėjai	<p>Naujai į nacionaliniu ar Sąjungos lygiu pripažintą maisto kokybės schemą įsijungę gamintojai, gaminantys žmonėms vartoti skirtus:</p> <ol style="list-style-type: none">ES saugomas nuorodas turinčius produktus (kokybė pripažinta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų);Ekologiškus produktus (kokybė pripažinta pagal 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91);Išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktus (kokybė pripažinta pagal Nacionalinę maisto kokybės schemą, patvirtintą LR žemės ūkio ministro 2007-11-29 įsakymu Nr. 3D-524).
Tinkamumo kriterijai	Pareiškėjo gaminama produkcija ir (arba) jos gamybos procesas turi būti sertifikuotas ir (arba) kontroliuojamas ŽŪM paskirtos nepriklausomos sertifikavimo arba kontrolės institucijos.
Paramos intensyvumas	Iki 100 proc., ne ilgiau kaip 5 m., neviršijant didžiausios nustatytos sumos – 3000 EUR.

Veiklos sritis „Investicijos gerinančios bendrus žemės ūkio valdos rezultatus“ (18 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 2A, 2B, 3A, 5A, 5B, 5C, 5D.

Lėšos (mln. Lt.)	1265,430
Remiamos sritys	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimas; 2. Prekinių žemės ūkio produktų (pagamintų arba išaugintų valdoje/kooperatyvo narių valdoje) apdorojimas, perdirbimas ir pateikimas rinkai; 3. Biodujų gamyba iš ūkyje susidarančių atliekų (pagamintos biodujos panaudojamos tik valdos reikmėms); 4. Trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas (mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse).
Tinkami pareiškėjai	Ūkininkai ir juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla.
Prioritetiniai remiami sektoriai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mėsinė ir pieninė gyvulininkystė bei kitos gyvulininkystės šakos, mišrūs ūkiai; 2. Sodininkystė, vaisininkystė ir daržininkystė; 3. Paslaugos žemės ūkiui; 4. Augalininkystė
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parama teikiama užsiimantiems žemės ūkio veikla ne mažiau kaip 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo (netaikoma kooperatyvams); 2. Investicijos turi gerinti bendrus žemės ūkio valdos veiklos rezultatus; 3. Parama teikiama nustatyto dydžio ūkiams (ūkio dydis bus tikslinamas pagal apibrėžtą smulkaus ūkio dydį; 4. Remiamos investicijos į Sutarties I priedo produktų (išskyrus žuvininkystės) gamybą, apdorojimą ir perdirbimą, o apdorojimo ir perdirbimo proceso metu gautas produktas turi būti Sutarties I priedo produktas; 5. Jauniesiems ūkininkams siekiantiems įgyvendinti Sąjungos standartus suteikiamas 24 mėn. pereinamasis laikotarpis nuo įsikūrimo datos; 6. Pareiškėjas turi pateikti trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimo energetiniais tikslais projektą, kuriame turi būti numatyta, kad nebus daroma žala melioracijos sistemai
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nekilnojamojo turto statybos ir (arba) rekonstrukcijos išlaidos; 2. Naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant programinę įrangą, pirkimo arba išperamosios nuomos išlaidos; 3. Bendrosios išlaidos; 4. Daugiamečių augalų įsigijimas ir tų augalų sodinimas.
Paramos intensyvumas	Paramos intensyvumas iki 50 proc.; jauniesiems ūkininkams ir ūkininkaujantiems MPŪV bei kolektyvinėms investicijoms, integruotiems projektams ir veiksams, remiamiems pagal EIP iki 70 proc.

Investicijos, susijusios su Sutarties I priede nurodytų žemės ūkio produktų perdirbimu, rinkodara (18 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 3A, 5B, 6A

Lėšos (mln. Lt.)	377,776
Remiamos sritys	Žemės ūkio produktų perdirbimas ir rinkodara.
Tinkami pareiškėjai	Juridiniai asmenys užsiimantys ar ketinantys užsiimti Sutarties I priede išvardytų produktų, išskyrus žuvininkystės produktus, perdirbimu, rinkodara ir (arba) plėtra.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parama teikiama užsiimantiems/ketinantiems užsiimti Sutarties I priede išvardytų produktų, išskyrus žuvies produktus, perdirbimu, rinkodara ir (arba) plėtra; 2. Pareiškėjo pajamos iš žemės ūkio produktų perdirbimo ir (ar) rinkodaros sudaro/sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų pajamų; 3. Investicijos turi gerinti bendrus veiklos rezultatus.
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nekilnojamojo turto statybos ir (arba) rekonstrukcijos išlaidos; 2. Naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant programinę įrangą, pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos; 3. Bendrosios išlaidos; 4. Investicijos į nematerialųjį turtą.
Paramos intensyvumas	Paramos intensyvumas iki 40 proc.; kolektyvinėms investicijoms ir integruotiems projektams ir veiksams, remiamiems pagal EIP gali padengti iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Didžiausia paramos suma projektui ir paramos gavėjui bus diferencijuota įgyvendinimo taisyklėse.

Finansinės priemonės

(Bendrujų nuostatų reglamentas 32-40 str.)

2007-2013 M.

2014-2020 M.

PASKOLŲ FONDAS

FINANSINĖS PRIEMONĖS

- Fondo lėšas sudaro 75 proc. iš EŽŪFKP, 25 proc. nacionalinio biudžeto.

- Gali būti įgyvendinamos:
 - ✓ ES lygmeniu;
 - ✓ Nacionaliniu, regioniniu, tarptautiniu ar tarpvalstybiniu.

- Planuotas bendras biudžetas 450 mln. Lt.
- Pervesta Paskolų fondui lėšų 181 mln. Lt.
- Paskolų fondo biudžeto likutis 66 mln. Lt.

- Gali būti derinamos su:
 - ✓ Dotacijomis;
 - ✓ palūkanų normos subsidijomis;
 - ✓ garantinio mokesčio subsidijomis;
 - ✓ pagal KPP investicines priemones.

- Teikiamos lengvatinės paskolos pagal priemones:
 - ✓ „Žemės ūkio valdų modernizavimas“;
 - ✓ „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“;

- Planuojamas lėšų poreikis 130 mln. Lt.:
- ✓ Lengvatinės paskolos 30-80 mln. Lt;
- ✓ Garantijos 30-50 mln. Lt.

- Problemos
 - ✓ Mažas pareiškėjų aktyvumas

- Privalomas *ex-ante* vertinimas

- Pamokos
 - ✓ Aktualu esant finansinių išteklių trūkumui;
 - ✓ Įgyta finansinių priemonių sukūrimo bei administravimo patirtis.

- Siūloma įgyvendinti pagal priemones:
 - ✓ „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse įsikurti“;
 - ✓ „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“;
 - ✓ „Investicijos gerinančios bendrus žemės ūkio valdos rezultatus“;
 - ✓ „Investicijos, susijusios su Sutarties I priede nurodytų žemės ūkio produktų perdirbimu, rinkodara“.

- Iš viso pasirašytos 475 lengvatinių paskolų sutartys už 135 mln. Lt.

- Didesnis poveikis investicijoms nei tiesioginio subsidijavimo.

Veiklos srities „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ veiklos „Žemės konsolidacija“ (18 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 2A, 6A.

Lėšos (mln. Lt.)	49,232
Remiamos sritys	Žemės konsolidacija (žemės konsolidacijos projektų ir kompleksinių žemės ūkio ir kaimo plėtros projektų organizavimas, rengimas ir įgyvendinimas).
Tinkami pareiškėjai	Institucija, atsakinga už žemės konsolidacijos projektų organizavimą.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none">1. Kompleksinis žemės ūkio ir kaimo plėtros ir žemės konsolidacijos projektai, pasibaigus jų įgyvendinimo laikotarpiui, turi atitikti aplinkosaugos reikalavimus;2. Pertvarkomi žemės sklypai turi būti kaimo gyvenamojoje vietovėje.;3. Pareiškėjas turi pateikti sprendimą, leidžiantį pradėti žemės konsolidacijos projekto vykdymą;4. Paraišką turi pateikti ne mažiau kaip 5 žemės sklypų savininkai ar valstybinės žemės patikėtiniai;5. Žemės konsolidacijos projekto teritorijos plotas turi būti ne mažesnis kaip 100 ha;6. Pareiškėjas turi įrodyti, kad žemės konsolidacijos projektas pagerins projekto teritorijoje esančių žemės sklypų formą ir (arba) dydį.
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none">1. Žemės konsolidacijos projekto rengimo darbai;2. Kompleksinių žemės ūkio ir kaimo plėtros projektų rengimo darbai;3. Žemės konsolidacijos projekto žemės vertinimo plano parengimas;4. Žemės konsolidacijos projekto viešo svarstymo ir derinimo organizavimas;5. Žemės konsolidacijos projekto įgyvendinimas;6. Bendrosios išlaidos;7. Projekto viešinimo išlaidos.
Paramos intensyvumas	Projektai finansuojami iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Didžiausia investicinės paramos suma vienam projektui – 400 tūkst. EUR. 1 ha konsolidacijos įkainis neturi viršyti viršutinių ribų, nustatyti Žemės ūkio ministerijos taisyklėse.

Priemonės „Investicijos į materialųjį turta“ veiklos srities „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ veiklos „Prieigos prie miško žemės gerinimas“ (18 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 2A, 6A.

Lėšos (mln. Lt.)	4,413
Remiamos sritys	1. Priėjimo prie miško žemės gerinimas, įrengiant ar rekonstruojant miško kelius su žvyro dangą; 2. Miško sausinimo sistemų įrengimas ir rekonstrukcija remiama vietovėse, nepriklausančiose „Natura 2000“ tinklui.
Tinkami pareiškėjai	Miškų valdytojai, savivaldybės ir jų asociacijos.
Tinkamumo kriterijai	1. Pareiškėjas turi pateikti miškotvarkos projektą su suprojektuotomis priemonėmis, kurioms prašoma paramos; 2. Pateikiamas infrastruktūros įrengimo projektas, kai toks projektas yra privalomas pagal teisės aktų reikalavimus.

Priemonės „Investicijos į materialųjį turta“ veiklos srities „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ veiklos

„Vandentvarka“(18 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 2A, 6A.

Lėšos (mln. Lt.)	200,920
Remiamos sritys	<ol style="list-style-type: none">1. Sausinimo sistemų ir jų hidrotechninių statinių rekonstravimas bei rūgščių dirvų kalkinimas sausinamos teritorijos ariamojoje žemėje, kur $pH < 5,5$;2. Dirbtinių vandens telkinių hidrotechninių statinių rekonstravimas;3. Polderių rekonstravimas;4. Priėjimo prie žemės ūkio paskirties žemės gerinimas, įrengiant ar rekonstruojant vietinės reikšmės vidaus kelius su žvyro dangą. (skiriant keliams iki 25 proc. lėšų nuo bendros projekto vertės).
Tinkami pareiškėjai	Viešieji juridiniai asmenys.
Tinkamumo kriterijai	Statiniai, kurių nusidėvėjimas mažesnis nei 30 proc., nerekonstruojami.
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none">1. Nekilnojamojo turto statybos ir (arba) gerinimo išlaidos;2. Naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant programinę įrangą, pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos, neviršijančios šio turto rinkos vertės;3. Bendrosios išlaidos (pvz., atlygis architektams, inžinieriams ir konsultantams, galimybių studijos, patentų ir licencijų įsigijimas).
Paramos intensyvumas	Paramos suma gali padengti iki 80 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas (20 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 2B

Lėšos (mln. Lt.)	223,416
Remiamos sritys	Žemės ūkio produktų gamyba, apdorojimas, paruošimas realizacijai.
Tinkami pareiškėjai	Ūkininkas, kuris paramos paraiškos pateikimo metu atitinka šiuos reikalavimus: <ol style="list-style-type: none">1. yra jaunesnis kaip 41 metų amžiaus;2. turi reikiamų profesinių įgūdžių bei kompetencijos;3. pirmą kartą įsikuria žemės ūkio valdoje kaip ūkio valdytojas.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none">1. Pareiškėjas turi nustatyto dydžio žemės ūkio valdą;2. Pareiškėjas su paraiška pateikia nustatytos formos verslo planą, kurį privalo pradėti įgyvendinti per 9 mėn. nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo. Pavyzdinė verslo plano forma sudaryta pagal EK reikalavimus ir tvirtinama ministerijos nustatyta tvarka.
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none">1. Nekilnojamojo turto statybos ir (arba) rekonstrukcijos išlaidos;2. Naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant programinę įrangą, pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos;3. Bendrosios išlaidos;4. Daugiamečių augalų pirkimas ir tų augalų sodinimas.
Paramos intensyvumas	Didžiausia išmoka vienam jaunajam ūkininkui įsikurti negali viršyti 70 000 EUR. Parama teikiama fiksuoto dydžio išmokos forma. Parama suteikiama mažiausiai dvejomis dalimis per ne ilgiau kaip penkerius metus. Dalinės išmokos gali būti mažinamos, paskutinė išmoka mokama jei verslo planas sėkmingai įgyvendintas.

Smulkių ūkių plėtra (20 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 2B

Lėšos (mln. Lt.)	57,149
Remiamos sritys	Žemės ūkio produktų gamyba, apdorojimas, paruošimas realizacijai.
Tinkami pareiškėjai	Smulkaus ūkio valdytojas.
Tinkamumo kriterijai	1. Pareiškėjas turi nustatyto dydžio valdą (ūkio dydis nuo 1 iki 4 EDV); 2. Pareiškėjas pateikia nustatytos formos verslo planą, kurį privalo pradėti įgyvendinti per 12 mėn. nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo.
Tinkamos finansuoti išlaidos	1. Nekilnojamojo turto statybos ir (arba) rekonstrukcijos išlaidos; 2. Naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant programinę įrangą, pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos; 3. Bendrosios išlaidos; 4. Daugiamečių augalų pirkimas ir tų augalų sodinimas.
Paramos intensyvumas	Didžiausia išmokos suma vienam smulkiam ūkiui negali viršyti 15 000 EUR sumos. Parama teikiama fiksuoto dydžio išmokos forma. Parama išmokama mažiausiai dviem dalinėmis išmokomis per ne ilgesnį kaip penkerių metų laikotarpį. Gali būti numatytas proporcingai mažėjančios dalinės išmokos modelis.

Ūkio ir verslo plėtra (20 str.):

„Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse įsikurti“ (start-up išmokos)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 3A, 5C, 6A.

Lėšos (mln. Lt.)	120,193
Remiamos sritys	Ne žemės ūkio verslas (paslaugų ne žemės ūkiui teikimas ir produktų, kurių gamybos procese naudojamas arba pagaminamas produktas nėra nurodytas Sutarties I priede, gamyba).
Tinkami pareiškėjai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ūkininkas, ketinantis imtis ne žemės ūkio veiklos; 2. Kaimo gyventojas (fizinis asmuo), ketinantis imtis ne žemės ūkio verslo; 3. Labai maža įmonė, ketinanti imtis ne žemės ūkio verslo; 4. Maža įmonė, ketinanti imtis ne žemės ūkio verslo.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paramos prašoma ne žemės ūkio verslui pradėti, įskaitant produktų, kurių gamybos <u>procesu</u> naudojamas arba <u>pagaminamas produktas nėra nurodytas Sutarties I priede, perdirbimą ir pardavimą</u> ir ne žemės ūkio <u>paslaugų</u> teikimą; 2. Pareiškėjas (įmonė) atitinka <u>labai mažų ir mažų įmonių apibrėžtį</u>; 3. Pareiškėjas su paramos paraiška pateikia nustatytos formos <u>verslo planą</u>, kurį privalo <u>pradėti įgyvendinti per 12 mėn.</u> nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo. Pavyzdinė verslo plano forma sudaryta vadovaujantis EK ir tvirtinama Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka; 4. <u>Investicijos</u> turi būti atliekamos <u>kaimo vietovėje</u>. <p>Siūloma, kai paramos prašo ūkininkai, (kaip 2007-2013 m.) remti mobilia mažmeninę prekybą (ir mieste) savo produkcija (kai bazė, ištekliai kaime).</p>
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nekilnojamojo turto naujos statybos, rekonstravimo ir (arba) kapitalinio remonto išlaidos; 2. Naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant programinę įrangą, pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos, neviršijančios šio turto rinkos vertės; 3. Bendrosios išlaidos (pvz. atlygis architektams, inžinieriams, ir konsultantams, galimybių studijos, patentų ir licencijų įsigijimas); 4. investicijos į nematerialųjį turtą (pvz., į autorines teises, prekių ženklus ar procesus).
Finansavimo formos ir sąlygos	<ul style="list-style-type: none"> • Išmoka įsikurti (<i>start-up support</i>); • Neviršijanti 70 tūkst. EUR (241 696 tūkst. Lt); • Paramos intensyvumas – 80 proc.

Ūkio ir verslo plėtra (20 str.):

„Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti, įskaitant produktų, kurių gamybos procese naudojamas arba pagaminamas produktas nėra nurodytas Sutarties I priede, perdirbimą ir pardavimą“

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 2B, 3A, 5C, 6A.

Lėšos (mln. Lt.)	428,191
Remiamos sritys	Ne žemės ūkio verslas (paslaugų ne žemės ūkiui teikimas ir produktų, kurių gamybos procese naudojamas arba pagaminamas produktas nėra nurodytas Sutarties I priede, gamyba).
Tinkami pareiškėjai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ūkininkas, kuris jau užsiima ne žemės ūkio veikla; 2. Kaimo gyventojas (fizinis asmuo), kuris jau verčiasi ekonomine ne žemės ūkio veikla kaimo vietovėje; 3. Labai maža įmonė, užsiimanti ne žemės ūkio veikla, įsisteigusi ir veikianti kaimo vietovėje; 4. Maža įmonė, užsiimanti ne žemės ūkio veikla, įsisteigusi ir veikianti kaimo vietovėje.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paramos prašoma ne žemės ūkio verslui pradėti, įskaitant produktų, kurių gamybos procese naudojamas arba pagaminamas produktas nėra nurodytas Sutarties I priede, perdirbimą ir pardavimą ir ne žemės ūkio paslaugų teikimą; 2. Pareiškėjas atitinka labai mažų ir mažų įmonių apibrėžtį; 3. <u>Investicijos</u> turi būti atliekamos <u>kaimo vietovėje</u>.
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nekilnojamojo turto naujos statybos, rekonstravimo ir (arba) kapitalinio remonto išlaidos; 2. Naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant programinę įrangą, pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos; 3. Bendrosios išlaidos; 4. Investicijos į nematerialųjį turtą (pvz., į autorines teises, prekių ženklus ar procesus).
Finansavimo formos ir sąlygos	<ul style="list-style-type: none"> • Paramos forma – arba subsidijos + kreditai / garantijos, arba kreditai / garantijos; • Neviršijanti 200 tūkst. EUR; • Paramos intensyvumas – iki 65 proc.

Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse (21 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 3A, 4A, 5C, 6B, 6C

Lėšos (mln. Lt.)	182,795, iš kurių 17 mln. Lt – plačiajuosčiui internetui.
Remiamos sritys	<ol style="list-style-type: none"> 1. Investicijos į mažos apimties infrastruktūros kūrimą, gerinimą, plėtrą, įskaitant investicijas į atsinaujinančių energijos šaltinių infrastruktūrą, energijos taupymą; 2. Investicijos į kaimo gyventojams skirtų pagrindinių vietos paslaugų plėtrą ir susijusios infrastruktūros kūrimą, gerinimą, plėtrą; 3. Parama su kaimų, kaimo kraštovaizdžiu ir didelės gamtinės vertės teritorijų kultūra ir gamtos paveldu susijusioms investicijoms; 4. Parama plačiajuosčio ryšio infrastruktūrai.
Tinkami pareiškėjai	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Viešieji juridiniai asmenys (savivaldybės, kaimo bendruomenės, NVO, kt.);</i> 2. <i>Fiziniai asmenys (tęsiant 2007–2013 m. veiklą „Asbestinių stogų dangos keitimas“);</i> 3. Pagal veiklos sritį plačiajuosčiai internetui kurti - viešojo įstaiga „Plaçiajuostis internetas“).
Paramos intensyvumas ir dydis	<p>Paramos intensyvumas – iki 80 proc. (Bendrasis finansavimas: piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra.);</p> <p>Didžiausia paramos suma – iki 200 000 EUR.</p>

Miškų įveisimas ir miškingų plotų kūrimas (23 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 5E

Lėšos (mln. Lt.)	310,107
Tinkami pareiškėjai	Privačios ir valstybinės žemės valdytojai ir jų asociacijos.
Tinkamumo kriterijai programos lygmeniu	1. Parama skiriama veisiant mišką tiek žemės ūkio, tiek ne žemės ūkio paskirties žemėje, kurioje miškas veisiamas pirmą kartą (prieš tai neaugo); 2. Sodinamų augalų rūšys atitinka būtiniausius aplinkos reikalavimus.
Tinkamos finansuoti išlaidos	Kompensacijos teikiamos už: miško įveisimą; metinė išmoka už įveisto miško priežiūrą ir apsaugą; prarastas pajamas. Metinė miško priežiūros ir apsaugos išmoka bei prarastų pajamų kompensacija mokama iki 12 metų.
Paramos intensyvumas	Kompensacijos dydis už ha nustatomas atsižvelgiant į rūšinę želdinių sudėtį ir vietovės palankumą ūkininkauti (iki 100 proc.).

Miškų gaisrų, gaivalinių nelaimių ir katastrofinių įvykių prevencija ir jų padarytos žalos miškui atlyginimas (25 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 4a, 4b, 4c

Lėšos (mln. Lt.)	36,559
Remiamos sritys	Miškų gaisrų, stichinių nelaimių ir katastrofinių įvykių žalos prevencija ir atlyginimas.
Tinkami pareiškėjai	Privačių ir valstybinių miškų valdytojai ir jų asociacijos.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none">1. Pateikiamas miškotvarkos projektas;2. Parama prevencinėms priemonėms skiriama, jei jos numatytos miškotvarkos projekte;3. Parama skiriama su sąlyga, kad kompetentinga institucija oficialiai pripažįsta, kad būta stichinės nelaimės ir kad dėl šios nelaimės buvo sunaikinta nemažiau nei 50 proc. atitinkamo miškų potencialo;4. Paramos skyrimo reikalavimus atitinkantys prevenciniai veiksmai turi derėti su valstybiniu miškų apsaugos planu;5. Gaisrų prevencija remiama miško plotuose, kurie priskiriami vidutinės ir didelės gaisro rizikos plotams.
Paramos intensyvumas	Nustatyto dydžio kompensacinė išmoka miško atsodinimui (paramos intensyvumas iki 100 proc.); Parama prevencijai: iki 70 proc. paramos intensyvumas, didžiausia galima paramos suma - 100 tūkst. Eurų.

Investicijos, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė (26 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 4A, 4B, 4C, 5E

Lėšos (mln. Lt.)	20,432
Remiamos sritys	Investicijos, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas, aplinkosauginė vertė ir rekreacinių funkcijų užtikrinimas.
Tinkami pareiškėjai	Privačių ir valstybinių miškų valdytojai ir jų asociacijos.
Tinkamumo kriterijai	Pateikiamas miškotvarkos projektas.
Tinkamos finansuoti išlaidos	1. Miškų ekologinių ir rekreacinių funkcijų kaimo vietovėse atkūrimas, išsaugojimas ir plėtra; 2. Jaunuolynų ugdymas.
Paramos intensyvumas	Jaunuolynų ugdymui mokama nustatyto dydžio išmoka. Mokama iki 100 proc. Paramos intensyvumas – iki 90 proc., didžiausia galima paramos suma 70 tūkst. Eurų.

Investicijos į miškininkystės technologijas ir miško produktų perdirbimą, gabenimą bei rinkodarą (27 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 5C, 5E, 6A

Lėšos (mln. Lt.)	30,023
Remiamos sritys	<ul style="list-style-type: none"> • Jaunuolynų ugdymas; • Miškų ūkio veiklos modernizavimas.
Tinkami pareiškėjai	Privačių miškų valdytojai, savivaldybės bei jų asociacijos, MVĮ (labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės).
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Investicijos daromos į ne mažesnę kaip X ha miško valdą; 2. Pateikiamas miškotvarkos projektas; 3. Investicijos, susijusios su miško ekonominės vertės didinimu, remiamos vienos ar daugiau miško valdų lygmeniu; 4. Pajamos iš paslaugų teikimo gali sudaryti ne daugiau kaip 50 proc. visų pajamų.
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miškininkystės potencialo didinimo išlaidos (Jaunuolyno ugdymas); 2. Naujų miško ūkio veiklų skirtų įrenginių ir įrangos, įskaitant programinę įrangą, pirkimo arba išperkamosios nuomos išlaidos; 3. Bendrosios išlaidos.
Paramos intensyvumas	Paramos intensyvumas – iki 50 proc.; Didžiausia parama projektui 100 000 EUR.

Gamintojų grupių įsikūrimas (28 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 3A

Lėšos (mln. Lt.)	6,176
Remiamos sritys	Gamintojų grupių įsikūrimas žemės ūkio sektoriuje.
Tinkami pareiškėjai	Juridinis asmuo, kuris gamintojų grupe oficialiai pripažintas valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos remiantis verslo planu.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareiškėjas atitinka MVĮ apibrėžtį. 2. Turi būti siekiama: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Gamintojų, kurie yra gamintojų grupės nariai, gamybą ir jos apimtį pritaikyti rinkos reikalavimams; 2.2. Bendrai teikti rinkai prekes, įskaitant paruošimą pardavimui, pardavimo centralizavimą ir tiekimą didmenininkams; 2.3. Nustatyti bendras informavimo apie gamybą, ypač apie derliaus nuėmimą ir turimas atsargas, taisykles ir vykdyti kitą veiklą, kurios gali imtis gamintojų grupė, pavyzdžiui, plėtoti verslo ir prekybos gebėjimus, ir organizuoti inovacinius procesus ir sudaryti jiems palankesnes sąlygas. 3. Per pirmuosius penkerius metus nuo gamintojų grupės pripažinimo turi būti pasiekiami kiekvienų metų verslo plano tikslai.
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parama teikiama kaip pagalba, kuri mokama kasmetinėmis fiksuoto dydžio išmokomis pirmuosius penkerius metus nuo gamintojų grupės pripažinimo, remiantis jos verslo planu, dienos, ir proporcingai mažinama. 2. Paskutinė išmokos dalis išmokama tik patikrinus ar verslo planas tinkamai įgyvendintas.
Paramos intensyvumas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parama apskaičiuojama remiantis gamintojų grupės metine parduota produkcija; 2. Paramos suma per vienerius metus bet koku atveju neturi viršyti 10 proc. nuo gamintojų grupės pripažinimo parduotos produkcijos vertės; 3. Paramos suma per vienerius metus bet koku atveju neturi viršyti 100 000 eurų; 4. Parama turi būti proporcingai mažėjanti.

Agrarinė aplinkosauga ir klimatas (29 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 4A, 4B, 4C, 5A, 5D, 5E.

Lėšos (mln. Lt.)	670,249
Remiamos sritys	<p>Parama programoms ir veiksoms: 1. Programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklos: „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“ (kodas AGRI_ENV 1) (2 subveiklos: „Pievų tvarkymas ganant gyvulius“ (kodas AGRI_ENV 1.1)), „Pievų tvarkymas ekstensyviai ganant arba šienaujant“ (kodas AGRI_ENV 1.2)), „Specifinių pievų tvarkymas“ (kodas AGRI_ENV 2), „Stačių šlaitų pievų tvarkymas“ (kodas AGRI_ENV 3) „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ (kodas AGRI_ENV 4), „Nykstančio paukščio Meldinės nendrinukės išsaugojimas“ (kodas AGRI_ENV 5) (2 subveiklos: „Meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ (kodas AGRI_ENV 5.1), „Meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ (kodas AGRI_ENV 5.2)), „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamoje žemėje“ (kodas AGRI_ENV 6), „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamoje žemėje“ (kodas AGRI_ENV 7), „Melioracijos griovių šlaitų tvarkymas“ (kodas AGRI_ENV 8), „Neperspektyvių melioracijos sistemos dalių renatūralizacija“ (kodas AGRI_ENV 9); Programa „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ programa (kodas AGRI_ENV 10); Programa „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ (kodas AGRI_ENV 11), Programa „Dirvožemio apsauga“ (kodas AGRI_ENV 12), Programa „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ programa (kodas AGRI_ENV 13).</p>
Tinkami pareiškėjai	Ūkininkai, fiziniai ir juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla, Valstybinės miškų urėdijos ir saugomų teritorijų direkcijos savo tvarkomoms žemės valdoms.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prisiimti įsipareigojimus, penkerių–septynerių metų laikotarpiui; 2. Kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas; 3. Laikytis kompleksinio paramos susiejimo reikalavimų; 4. Programoje „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ turėti nepriklausomos sertifikavimo įstaigos išduotą sertifikatą; 5. Kiti tinkamumo gauti paramą kriterijai šiuo metu yra derinami su Aplinkos ministerija ir nevyriausybinėmis organizacijomis, ir bus taikomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka.
Tinkamos finansuoti išlaidos	Parama skiriama už savanoriškai prisiimtus įsipareigojimus žemės ūkio paskirties žemėje, kurie nėra privalomi, tačiau naudingi aplinkai. Agrarinės aplinkosaugos ir klimato išmokomis finansuojami tik tie įsipareigojimai, kurie viršija atitinkamus privalomus standartus, nustatytus pagal Reglamento (ES) Nr. HR/2012 VI antraštinės dalies I skyrių, ir kitus susijusius įpareigojimus, nustatytus pagal Reglamento (ES) Nr. DP/2012 III antraštinės dalies 2 skyrių, atitinkamus privalomus reikalavimus dėl trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo ir kitais nacionaliniais teisės aktais nustatytais atitinkamus privalomus reikalavimus.
Paramos intensyvumas	Išmokų dydžiai skaičiuojami LAEI.

Ekologinis ūkininkavimas (30 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 4A, 4B, 4C.

Lėšos (mln. Lt.)	670,249 (Ekologinis ūkininkavimas + Agrarinė aplinkosauga ir klimatas)
Remiamos sritys	Ekologinis ūkininkavimas.
Tinkami pareiškėjai	Ūkininkai ar jų grupės, kurie savanoriškai įsipareigoja taikyti ekologinio ūkininkavimo praktiką ir metodus, apibrėžtus Tarybos reglamente (EB) Nr. 834/2007, arba juos išlaikyti.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none">1. Prisiimti įsipareigojimus ir laikytis ekologinės žemės ūkio gamybos taisyklių, patvirtintų Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės aktais, ne trumpiau nei 5-7 kalendorinius metus;2. Pateikti ekologinio ūkio patvirtinamąjį dokumentą, išduotą sertifikavimo įstaigos;3. Kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas;4. Bent dalį produkcijos parduoti ir teikti į rinką;5. Laikytis kompleksinio paramos susiejimo reikalavimų;6. Kiti tinkamumo gauti paramą kriterijai taikomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka.
Tinkamos finansuoti išlaidos)	Parama skiriama už sertifikuotą ekologišką ir deklaruotą žemės ūkio paskirties plotą, naudojamą ekologiškų žemės ūkio produktų gamybai.
Paramos intensyvumas	Išmokų dydžiai skaičiuojami LAEI.

Su *Natura 2000* susijusios išmokos (31 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 4A, 5E

Lėšos (mln. Lt.)	12,186
Remiamos sritys	Kompensacinė išmoka už žemės ūkio paskirties žemės hektarą <i>Natura 2000</i> vietovėse; Kompensacinė išmoka už miško hektarą <i>Natura 2000</i> vietovėse.
Tinkami pareiškėjai	Ūkininkai, privačių miškų valdytojai, privačių miškų valdytojų asociacijos, kiti žemės valdytojai.
Tinkamumo kriterijai	1. Ūkinės veikos apribojimai ar jos visiškai nutraukimas bei gamtotvarkos priemonių įgyvendinimas, tvarkant <i>Natura 2000</i> tinklo arba saugomas vietas.
Tinkamos finansuoti išlaidos	Paramos gavėjams kompensuojamos jų patiriamos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos, kurios yra susijusios su agroaplinkosauginių reikalavimų įgyvendinimu <i>Natura 2000</i> vietovėse. <i>Pastaba: Pastoviosios išlaidos</i> (kuras, elektra, pastatų ir technikos išlaikymas, žemės mokesčiai ir nuoma, darbo užmokestis ir kt.) nėra tinkamos kompensuoti.
Paramos intensyvumas/	Pagal reglamentą: Didžiausia suma per metus – 200 EUR/ha; Didžiausia suma per metus pirminiu ne ilgesniu kaip 5 metų laikotarpiu – 500 EUR/ha; Išmokų dydžiai skaičiuojami LAEI.

Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių (32 str.) I

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 4A, 4C

Lėšos (mln. Lt.)	858,897
Remiamos sritys	Kompensacinės išmokos už žemės ūkio paskirties žemės hektarą kitose vietovėse, kuriose esama gamtinių kliūčių; Kompensacinės išmokos už žemės ūkio paskirties žemės hektarą vietovėse, kuriose esama specifinių kliūčių.
Tinkami pareiškėjai	Ūkininkai, atitinkantys aktyvaus ūkininko sąvoką.
Tinkamumo kriterijai	1. Parama skiriama įsikūrusiems vietovėse, kurios patenka į naująją MPŪV klasifikaciją; 2. Parama skiriama įsikūrusiems vietovėse, kurios buvo priskirtos MPŪV 2007–2013 m. programiniu laikotarpiu, tačiau į naująją MPŪV klasifikaciją nepatenka.
Tinkamos finansuoti išlaidos	Paramos gavėjams kompensuojamos dėl kliūčių žemės ūkio gamybai atitinkamoje vietovėje ūkininkų patirtos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos.

Bendradarbiavimas (36 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: 1A, 1B, 2A, 2B, 3A, 3B, 4A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 6A, 6B, 6C

Lėšos (mln. Lt.)	158,422
Remiamos sritys	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parama EIP veiklos grupių kūrimui ir veiklai; 2. Parama bandomiesiems projektams; 3. Parama naujų produktų, procesų ir technologijų plėtrai; 4. Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui; 5. Parama trumpų tiekimo grandinių ir vietos rinkų skatinimui vietos lygmeniu;
Tinkami pareiškėjai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žemės ūkio bei maisto grandinės ir miškų sektoriaus dalyviai, kurie padeda įgyvendinti kaimo plėtros politikos tikslus ir prioritetus; 2. EIP veiklos grupės; 3. Individualūs žemės ūkio bei maisto grandinės ir miškų sektoriaus dalyviai, kurie padeda įgyvendinti kaimo plėtros politikos tikslus ir prioritetus (<i>tik pagal 2 ir 3 veiklos sritį</i>).
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parama skiriama mažiausiai 2-iems žemės ūkio bei maisto grandinės ir miškų sektoriaus ir kitiems dalyviams, kurie padeda įgyvendinti kaimo plėtros politikos tikslus ir prioritetus; 2. Parodomųjų projektų, naujų produktų/procesų/technologijų, įgyvendinamus pagal 3 ir 4-ą veiklos sritis, rezultatus privaloma išplatinti; 3. Parama skiriama tik tiems klasteriams ir tinklams, kurie yra naujai suformuoti arba kurie pradeda naują veiklą; 4. <i>Parama skiriama su sąlyga, kad vienas iš pareiškėjų dalyvauja kitose KPP priemonėse, siekiant išplatinti arba pritaikyti pagal šią priemonę įgyvendinamų projektų rezultatus.</i>
Paramos intensyvumas	Paramos suma gali padengti iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimas (38 str.)

Lėšos (mln. Lt.)	105,882
Tinkami pareiškėjai	Ūkininkai, fiziniai ir juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla.
Tinkamumo kriterijai	<ol style="list-style-type: none">1. Parama skiriama tik draudimo sutartims, kuriomis padengiami nuostoliai, patirti dėl nepalankių klimato sąlygų, gyvūnų ar augalų ligos arba kenkėjų antpuolio, arba su aplinka susijusio įvykio, arba nuostoliai, patirti, kai įgyvendinus pagal Direktyvą 2000/29/EB priimtą augalų ligos arba kenkėjų išnaikinimo arba plitimo sustabdymo priemonę buvo sunaikinta daugiau kaip 30 proc. ūkininko vidutinės metinės praėjusių trejų metų laikotarpio produkcijos arba praėjusių penkerių metų laikotarpio vidutinės trejų metų produkcijos, neįskaitant geriausių ir prasčiausių rezultatų;2. Nepalankias klimato sąlygas, gyvūnų ar augalų ligos protrūkį arba kenkėjų antpuolį oficialiai tokiais turi pripažinti Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija teisės aktų nustatyta tvarka;3. Pajamų netekimui apskaičiuoti gali būti naudojami indeksai;4. Parama draudžiant gyvūnus gali būti suteikta tik gyvūnus draudžiant nuo ligų, nurodytų Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos nustatytame gyvūnų ligų sąrašė ir/arba Tarybos sprendimo 2009/470/EB I priede.
Tinkamos finansuoti išlaidos	Draudimo įmokos.
Paramos intensyvumas	65 proc. mokėtinos draudimo įmokos.

Priemonė „LEADER“

(BSP reglamento 28-31 str., KPP reglamento 42-45 str.)

Sąsajos su reglamento projekto prioritetais ir tematinėmis sritimis: **6B, 6A, 6C, 1A, 1C, 2B, 3A, 4A, 5C**

Lėšos (mln. Lt.)	Privalomai ne mažiau negu 5 proc. programos lėšų – <u>apie 327 mln. Lt</u>
Remiamos sritys	<ul style="list-style-type: none"> - Parengiamoji parama vietos veiklos grupėms (VVG); - Vietos projektų įgyvendinimas pagal vietos plėtros strategijas; - Bendradarbiavimas; - VVG administravimo išlaidos; - VVG teritorijos aktyvinimas.
Tinkami pareiškėjai	Kaimo vietovių VVG; Dvisektorinės VVG (kaimo vietovių ir žuvininkystės regionų VVG).
Tinkamos finansuoti išlaidos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Techninė parama vietos plėtros strategijai parengti (1 VS); 2. Vietos projektams įgyvendinti būtinos išlaidos (2 VS); 3. Bendradarbiavimo projektams inicijuoti ir įgyvendinti būtinos išlaidos (3 VS); 4. Techninė parama VVG biuro darbui užtikrinti įgyvendinant vietos plėtros strategijas (4 VS); 5. Techninės parama vietos gyventojų mokymui, aktyvinimui (5 VS). 6. Įnašas natūra (savanoriškas darbas, turto vertė).
Paramos intensyvumas ir dydis	<p>Paramos intensyvumas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 VS – iki 80 proc. (nuo 10 iki 20 tūkst. Lt); 2 VS – pagal nustatytas priemones (iki 690 tūkst. Lt); 3 VS – iki 90 proc. (ne pelno projektams) - iki 70 proc. (pelno projektams); 4 VS – iki 100 proc. (ne daugiau 15 proc. nuo strategijai įgyvendinti skirtų lėšų); 5 VS – iki 90 proc. (ne mažiau 5 proc. nuo strategijai įgyvendinti skirtų lėšų).

Techninė pagalba (51, 55 str.)

Lėšos (mln. Lt.)	262,087
Remiamos sritys	<ol style="list-style-type: none">1. Parama programos valdymui, įgyvendinimui, stebėsenai, kontrolei ir vertinimui;2. Informavimas ir viešinimas;3. Lietuvos kaimo tinklas, įskaitant dalyvavimą EIP veikloje.
Tinkami pareiškėjai	<p>Parama programos valdymui, įgyvendinimui, stebėsenai, kontrolei ir vertinimui:</p> <ul style="list-style-type: none">•Valdymo institucija;•Mokėjimo institucija; <p>Informavimas ir viešinimas:</p> <ul style="list-style-type: none">•Valdymo institucija;•Mokėjimo institucija. <p>Lietuvos kaimo tinklas:</p> <ul style="list-style-type: none">•Valdymo institucija;•Subjektai, dalyvaujantys kaimo plėtros procesuose, ŽŪM nustatyta tvarka.
Paramos intensyvumas	Paramos suma gali padengti iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

Techninė pagalba - Lietuvos kaimo tinklas (55 str.)

Lėšos (mln. Lt.)	16,0
Pagrindinė funkcija	<ul style="list-style-type: none"> • Informavimas ir komunikavimas; • Partnerystės principo įgyvendinimas
Pagrindiniai Tinklo tikslai ir veiklos	<ul style="list-style-type: none"> - sujungti kaimo plėtroje dalyvaujančias institucijas ir organizacijas ir siekti aktyvesnio jų dalyvavimo įgyvendinant kaimo plėtros politiką; - informuoti plačiąją visuomenę ir galimus paramos gavėjus apie kaimo plėtros politiką ir finansavimo galimybes (veikla bus vykdoma pagal komunikacijos planą); - pagerinti kaimo plėtros programos įgyvendinimo kokybę (šio tikslo bus siekiama per keitimąsi stebėsenos ir vertinimo rezultatais ir jų sklaidą, projektų pavyzdžių rinkimą bei jų sklaidą, VVG mokymo ir bendradarbiavimo tinkle veiklos organizavimą, techninę pagalbą VVG bendradarbiavimui ir pan.); - skatinti inovacijas žemės ūkyje, maisto gamyboje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse (tikslu bus siekiama per bendradarbiavimo veiklos organizavimą konsultantams, paramos inovacijoms paslaugų teikimą ir kt.).
Dalyvavimas Tinkle	<ul style="list-style-type: none"> • Atsisakoma formalios narystės (šiuo metu yra virš 900 ministro įsakymu patvirtintų narių) ir numatyti elektroninės paraiškos narystei galimybę.
Projektų rėmimas	<ul style="list-style-type: none"> • Bus remiami asocijuoti, jungtiniai projektai pagal Tinklo / ŽŪM pasiūlytas aktualias temas (skiriant paramą konkurso laimėtojams). Atsisakoma atskirų Tinklo narių (pvz., kaimo bendruomenės, kt.) projektų rėmimo praktikos. • Siūloma mažinti paramos intensyvumą įgyvendinamiems projektams.

AČIŪ UŽ DĖMESĮ !